

Пролог

2019 рік

Церква нагадує альпійську капличку — такі зазвичай побачиш десь у горах неподалік від Зальцбурга. Всередині панує приємна прохолода. Серпень на півдні — це завжди неймовірна спека, а я ще й вбраний, собі на лихо, у костюм і краватку. Зазвичай я не вдягаю костюмів. Вони незручні, а до того ж зі свого професійного досвіду я переконався, що пацієнти краще реагують на лікаря, коли на ньому щось буденне, щось таке саме, як звикли носити вони самі.

Я приїхав сюди на весілля. З нареченою ми знайомі вже більше ніж п'ять років, хоча я не певен, що вона вважає мене другом. Попри те що протягом року, після того як вона поїхала була з Нью-Берна¹, ми часто розмовляли телефоном, наші стосунки відтоді обмежуються хіба що випадковими текстовими повідомленнями — іноді від неї, іноді від мене. Утім між нами все одно існує беззаперечний зв'язок — і спричинилися до нього події, що відбулися багато років тому.

Іноді мені важко пригадати, який я був, коли наші стежки вперше перетнулися. Але ж це цілком природно, хіба ні? Життя без упину пропонує нам безліч шляхів, і, долаючи їх, ми дорослішаємо й змінюємося. Часом, мигцем глянувши

¹ Нью-Берн — місто в США, адміністративний центр округу Крейвен штату Північна Кароліна. Колишня столиця спочатку колоніальної Північної Кароліни, а потім штату. (Тут і далі прим. пер.)

в дзеркало заднього виду, ми насилу впізнаємо у відображенні себе колишніх.

Деякі речі, втім, лишилися незмінними — наприклад, ім'я в мене й досі те саме. Але зараз мені вже тридцять сім, і я опановую нову професію, про яку навіть не замислювався протягом перших трьох десятиліть власного життя. Раніше я обожнював фортепіано, а нині не граю на ньому зовсім; я виріс у люблячій родині, проте не бачив нікого з рідних уже багато років. Для цього є підстави, але про них я розповім трохи згодом.

А сьогодні я просто тішуся тим, що я зараз тут, ще й дістався вчасно. Мій рейс із Балтимора відклали, і заради того, щоб винайняти автівку, довелося постояти в черзі.

Попри те що я приїхав не останнім, більше ніж половина місць у церкві вже зайнята. Знаходжу собі вільну місцинку в третьому ряду ззаду, доклавши максимум зусиль, щоб прослизнути непоміченим.

Лави там, попереду, окупували жіночки в капелюшках, які доречніші були б на Кентуккійському дербі¹. Суцільні химерні огроми бантів і квітів, якими залюбки поласували б кози. Видовище змушує мене всміхнутися — либонь, це найкраще нагадування, що на Півдні завжди бувають миті, коли наче провалюєшся до іншого виміру, що існує тільки тут.

Я й надалі роззираюся. Квіти змушують згадати про бджіл. Бджоли були невід'ємною частиною мого життя, відколи я себе пам'ятаю. Це надзвичайні, дивовижні створіння, які безмежно мене цікавлять. Тепер у мене вже понад дюжина вуликів — до слова, клопоту з ними значно менше, ніж ви собі гадаєте! — і я вже почав вірити в те, що бджоли дбають про мене так само, як і про все людство. Без них наше життя

¹ Кентуккійське дербі — кінні перегони, що з 1875 року відбуваються в найбільшому місті штату Кентуккі, Луїсвіллі, в першу суботу травня. Найвідомішою традицією є «шоу» модних дамських капелюшків — звичай, який американські леді залюбки позичили в британських великосвітських модниць.

було б майже неможливе, тому що саме бджоли забезпечують нас величезною частиною продуктів харчування.

Є щось дивовижне в тому, що наше звичне буття залежить від такої простої речі — від бджоли, що перелітає з квітки на квітку.

Тому я вірю: моє хобі й справді важливе для світобудови. А ще я розумію, що саме бджолярство привело мене сюди, до церкви в маленькому містечку, що так далеко від дому.

Певна річ, моя розповідь, так само як і будь-яка інша цікава історія, — про події, обставини й інших людей, зокрема й про двох стариганів, які любили посидіти в кріслах-гойдалках перед старенькою крамничкою в Північній Кароліні. Але передусім це історія про двох різних жінок... хоча одна з них тоді була зовсім дівчиськом.

Мені краще за будь-кого відомо, що розповідачі часто намагаються презентувати історію так, щоб у центрі оповіді опинилися вони самі. Мабуть, я теж цим грішитиму, але мушу попередити: більшість подій усе ж таки здається мені цілком і повністю випадковою. Тому, читаючи мою розповідь, будь ласка, зятяйте: я аж ніяк не претендую на звання героя.

Що ж до кінцівки — гадаю, це весілля правитиме за такий собі завершальний акорд. П'ять років тому я б не зміг визначитися, якби мене спитали, як я оцінюю фінал: щасливий він, сумний чи й те і те водночас. А що ж тепер?

Щиро кажучи, зараз визначеності щодо цього в мене ще менше. Адже я приїхав сюди, міркуючи над тим, чи може ця історія якимось химерним чином продовжитися точнісінько з того місця, де колись урвалася?..

Щоб зрозуміти, що я маю на увазі, вам доведеться разом зі мною повернутися в минуле, поринути до світу, який попривсе те, що сталося за ці роки, залишився зовсім поряд — на відстані доторку.

Розділ перший

2014 рік

У перше ця дівчина впала мені в око другого дня після переїзду — вона саме проходила повз мій будинок. Протягом наступних півтора місяця я кілька разів на тиждень помічав, як вона дивиться повз моє житло: понурена голова, згорблені плечі.

За цей час ми й словом не перемовилися. Вона здавалася мені підлітком: щось у тому, як вона трималася, свідчило про те, що вона потерпає від одвічних супутників підліткового віку: низької самооцінки й роздратування на цілий світ. Утім у свої тридцять два мені важко було визначитися напевне. За винятком того, що в неї довге каштанове волосся й широко розставлені очі, достеменно я знав лишень одне: вона жила в трейлерному парку неподалік і любила ходити пішки. Чи то радше їй доводилося ходити пішки, бо в неї не було автівки.

Квітневе небо було безхмарне, температура завмерла на позначці трохи вище двадцяти одного градуса, а вітерець саме стало для того, щоб розносити духмяний аромат квітів. Кислець й азалії на подвір'ї забуяли пишним квітом просто таки за одну ніч. Вони росли обабіч рінявої доріжки, що оповивала будинок мого діда в передмісті Нью-Берна в Північній Кароліні — будинок, який я щойно отримав у спадок.

А я, Тревор Бенсон, лікар-терапевт і колишній військовий, що потроху одужував після отриманого поранення, — того

дня саме розкидав нафталінові кульки біля ганку, нарікаючи, що зовсім не так планував провести ранок. Проблема з хатньою роботою в цьому будинку полягала в тому, що їй не було кінця й краю: завжди з'ясовувалося, що треба зробити ще щось... тож я вже став замислюватися, чи варто взагалі було братися за ремонт цієї старої завалюхи.

Будинок (хоча «будинок» — це, мабуть, все ж таки неабияке художнє перебільшення) навіть у кращі свої роки був не вельми показний, а час став до нього невблаганним. Мій дідусь власноруч звів його, повернувшись із Другої світової, і хоча руки мав золоті й будувати він умів неабияк, щодо дизайну таланти його виявилися значно скромнішими. Будинок був прямокутний, з верандами спереду і ззаду. В ньому були дві спальні, кухня, вітальня й дві ванні кімнати. Облямівка з кедру з роками потьмяніла до сріблясто-сірого кольору — точнісінько такого, як дідове волосся. Дах уже кілька разів латали, вікна були шпаруваті, через що будинком гуляв протяг, а підлога на кухні так перехнябилася, що, коли пролити воду, та перетворювалася на струмок, який дзюркотів аж до задніх дверей. Мені уявлялося, що це полегшувало дідусеві прибирання — адже протягом останніх тридцяти літ свого життя він жив самотою.

А от присадибна ділянка була неабияка. Майже два з половиною гектари землі; старезна, трохи скособочена комора й повітка, де дідусь зберігав мед. Ще тут буяли, здається, усі квітучі рослини, що їх узагалі знало людство, а також конюшина й польові квіти.

Від ранньої весни й аж до кінця літа ділянку ніби підсвічували феєрверки. А ще вона була розташована побіля самого берега річки Брайзес-Крік — темна напівсолоня вода текла так повільно, що зазвичай у ній, ніби в дзеркалі, відбивалося небо. Захід сонця перетворював водну гладінь на суміш бордового, червоного, помаранчевого й жовтого, сонячне проміння, повільно блякнучи, підсві-

чувало іспанський мох¹, що звисав з віття, ніби мальовничі запони.

Медоносні бджоли обожнювали це місце, що цілковито відповідало дідовим планам — як на мене, до бджіл він узагалі був значно прихильніший, ніж до людей. На ділянці стояло близько двадцяти вуликів; дідусь захоплювався бджільництвом протягом усього свого життя, і мені часто спадало на думку, що вулики його були в значно кращому стані, ніж будинок чи комора.

Приїхавши сюди, якийсь час я спостерігав за пасікою з віддалік, і, попри те що сезон щойно розпочався, бджолині сім'ї, здалося мені, почувалися непогано. Населення вуликів стрімко зростало, як це завжди буває навесні, — прислухавшись, можна було навіть почути дзижчання, — і я вирішив, що хай собі поки що живуть як їм заманеться.

Натомість я більше переймався тим, як перетворити будинок на місце, що було б придатне для життя. Тож я навів лад у креденцях, залишивши кілька банок меду й викинувши все інше: коробку давно спорохнявілого печива, напівпорожні слоїчки з арахісовим маслом і варенням, пакетик сушених яблук. Шухляди були напхом напхані всіляким непотребом: протермінованими купонами на знижки, недопалками свічок, магнітами, ручками, що вже давно не писали... Усе це пішло на смітник. Холодильник був майже порожній і на подив чистий: ані цвілого їдла, ані огидного смороду, що я на них очікував.

Я витяг з будинку цілу купу мотлоху, — більшість тутешніх меблів давно вже відсвяткувала півстолітній ювілей, а ще в дідуся з віком з'явилася звичка тягти в дім «про всяк випадок» усе, що траплялося на очі, — а відтак найняв кілька робочих бригад, що мали впоратися зі складнішими завданнями. Я запросив підрядника, щоб провести косметичний

¹ Іспанський мох — квітуча рослина, яка чіпляється своїм корінням за кору великих дерев. Часто трапляється в тропічному та субтропічному кліматі.

ремонт в одній з ванних кімнат. Сантехнік дав раду зірваному крану на кухні. Підлогу мені відшліфували й виморили, пофарбували стіни і, що було конче важливо, замінили задні двері. Ті, колишні, були проломлені біля одвірка й нашвидкуруч забиті дошками. Потім, коли прибиральники вичистили кожен куточок, я встановив Wi-Fi-роутер для ноутбука і купив меблі для вітальні й спальень, а також придбав у найбільшу кімнату новий телевізор. Його попередник мав антену-ріжки й завбільшки був з піратську скриню.

Благодійний фонд відмовився приймати дідові меблі, хоч як я намагався переконати їх, що ті навіть можна розцінювати як антикварні. Та зрештою колишнє меблювання також опинилося на смітнику.

Обидві веранди були в більш-менш пристойному стані, тож більшість моїх вечорів і ранків минала там. Саме через це мені спало на думку розкидати надворі нафталінові кульки. Адже весна в південних штатах — це не лишень квіти, бджоли й мальовничий захід сонця. А надто — коли ти живеш на узбережжі річки, тобто, як то кажуть, «на природі». Позаяк останнім часом надворі було тепліше, ніж зазвичай о цій порі, вже почали прокидатися від зимової сплячки змії.

Уранці, вийшовши з філіжанкою кави на веранду, я побачив велетенського плазуна. З переляку вихлюпнувши половину кави собі на сорочку, я квапливо дременув до будинку.

Зеленого поняття не маю, що то була за змія і чи отруйна вона. У зміях я ніц не петраю. Але, на відміну від багатьох людей, наприклад від мого дідуся, вбивати непрохану гостю мені аж ніяк не хотілося. Я просто волів, щоб вона жила собі *десь там* — тримаючись якнайдалі від мого будинку.

Адже мені було відомо, що змії корисні: вони, наприклад, полюють на мишву, а я на власні вуха чув, як миші шурхотять у стінах. Той звук, мушу зізнатися, мене налякав. Попри те що в дитинстві я приїздив сюди щоліта, до життя поза містом я не звик.

Я завжди вважав себе таким собі міським хлопцем і справді ним був, аж до того вибуху, після якого на друзки розлетівся не тільки мій колишній світ, але і я сам. От чому тепер я щосили намагався відновити сили... Та про це згодом.

Зараз повернемося до змії. Перевдягнувши заляпану кавою сорочку, я непевно пригадав, що дідусь, щоб віднадити гаддя, здається, використовував нафталінові кульки. Він був переконаний, що нафталін узагалі має чарівну здатність відлякувати все оте повзуче й летюче: кажанів, мишву, комах і змії, а тому постійно скуповував його цілими коробками.

У коморі я знайшов чималеньку заначку і, переконаний, що дід запасався нафталіном не з доброго дива, взяв одну з коробок і почав рясно розкидати кульки навколо будинку — спершу іззаду, потім уздовж стін, а тоді попід переднім ганком.

Саме тоді я знову побачив дівча, що дибало дорогою повз мій будинок. Воно було вбране в джинси й футболку. Мабуть, дівчина відчула мій погляд, бо й собі глипнула на мене. Вона не всміхнулася, не помахала мені рукою, натомість схилила голову, ніби сподіваючись, що в такий спосіб подужає вдати, буцімто мене не помічає. Я знизав плечима й повернувся до роботи... ну, якщо розкидання нафталінових кульок можна вважати роботою. Але чомусь я заскочив себе на тому, що розмірковую про трейлерний парк, де вона мешкала. Він був у кінці вулиці, десь за півтора кілометра звідси. Суто із цікавості незабаром після переїзду я навідався туди. Парк з'явився вже після моїх останніх відвідин Нью-Берна, тому, мабуть, підсвідомо я хотів дізнатися, що ж за сусіди мені дісталися.

Першою моєю думкою, коли я побачив ті фургони, було те, що дідів будинок порівняно з ними здається справдешнім Тадж-Махалом. Просто серед поля стовбичили на галай-балай шість чи сім старезних, перехняблених трейлерів, трохи віддалік бовваніло те, що залишилося після пожежі від ще одного. То був сам почорнілий, почасти розплавлений кістяк, який, схоже на те, прибирати звідси ніхто не мав наміру.